

I

(Νομοθετικές πράξεις)

ΟΔΗΓΙΕΣ

ΟΔΗΓΙΑ 2011/92/ΕΕ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 13ης Δεκεμβρίου 2011

σχετικά με την καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας και την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιο 2004/68/ΔΕΥ του Συμβουλίου

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 82 παράγραφος 2 και το άρθρο 83 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽¹⁾,

Αφού ζητήθηκε η γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήδη νομοθετική διαδικασία ⁽²⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η σεξουαλική κακοποίηση και η σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών, συμπεριλαμβανομένης της παιδικής πορνογραφίας, συνιστούν σοβαρές παραβιάσεις θεμελιωδών δικαιωμάτων, ειδικότερα των δικαιωμάτων των παιδιών στην προστασία και τη φροντίδα που είναι αναγκαίες για την ευημερία τους, όπως προβλέπονται στη σύμβαση του 1989 των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού και στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ⁽³⁾.
- (2) Σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η Ένωση αναγνωρίζει τα δικαιώματα, τις ελευθερίες και τις αρχές που καθορίζονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο οποίος, στο άρθρο 24 παράγραφος 2, προβλέπει ότι σε όλες τις πράξεις που αφορούν τα παιδιά, είτε αυτές επιχειρούνται από δημόσιες αρχές είτε από ιδιωτικούς οργανισμούς, πρωταρχική σημασία πρέπει να δίνεται στο υπέρτατο συμφέρον του παιδιού. Επιπλέον, το πρόγραμμα της Στοκ-

χόλμης: Μια ανοικτή και ασφαλής Ευρώπη που εξυπηρετεί και προστατεύει τους πολίτες ⁽⁴⁾ παρέχει σαφή προτεραιότητα στην καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας.

- (3) Η παιδική πορνογραφία, που συνίσταται στην απεικόνιση της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, και άλλες ιδιαιτέρως σοβαρές μορφές σεξουαλικής κακοποίησης και σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών αυξάνονται και εξαπλώνονται με τη χρήση νέων τεχνολογιών και του Διαδικτύου.
- (4) Η απόφαση-πλαίσιο 2004/68/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2003, για την καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας ⁽⁵⁾, προβλέπει την προσέγγιση της νομοθεσίας των κρατών μελών προκειμένου να ποινικοποιηθούν οι σοβαρότερες μορφές σεξουαλικής κακοποίησης και σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών, να διευρυνθεί η δικαιοδοσία των εθνικών δικαστηρίων και να προβλεφθεί ένα ελάχιστο επίπεδο συνδρομής για τα θύματα. Η απόφαση-πλαίσιο 2001/220/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2001, σχετικά με το καθεστώς των θυμάτων σε ποινικές διαδικασίες ⁽⁶⁾, καθορίζει μια σειρά δικαιωμάτων που έχουν τα θύματα στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών, μεταξύ των οποίων το δικαίωμα της προστασίας και της αποζημίωσης. Εξάλλου, ο συντονισμός της δίωξης υποθέσεων σεξουαλικής κακοποίησης, σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και παιδικής πορνογραφίας θα διευκολυνθεί με την εφαρμογή της απόφασης-πλαίσιο 2009/948/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2009, για την πρόληψη και τον διακανονισμό συγκρούσεων δικαιοδοσίας σε ποινικές υποθέσεις ⁽⁷⁾.
- (5) Σύμφωνα με το άρθρο 34 της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού, τα συμβαλλόμενα κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να προστατεύουν τα παιδιά από κάθε μορφή σεξουαλικής εκμετάλλευσης και σεξουαλικής κακοποίησης. Το προαιρετικό πρωτόκολλο του 2000 της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού σχετικά με την πώληση παιδιών, την

⁽¹⁾ ΕΕ C 48 της 15.2.2011, σ. 138.

⁽²⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 27ης Οκτωβρίου 2011 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 15ης Νοεμβρίου 2011.

⁽³⁾ ΕΕ C 364 της 18.12.2000, σ. 1.

⁽⁴⁾ ΕΕ C 115 της 4.5.2010, σ. 1.

⁽⁵⁾ ΕΕ L 13 της 20.1.2004, σ. 44.

⁽⁶⁾ ΕΕ L 82 της 22.3.2001, σ. 1.

⁽⁷⁾ ΕΕ L 328 της 15.12.2009, σ. 42.

παιδική πορνεία και την παιδική πορνογραφία και, ιδίως, η σύμβαση του 2007 του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία των παιδιών κατά της γενετήσιας εκμετάλλευσης και κακοποίησης αποτελούν ουσιαστικά βήματα στη διαδικασία ενίσχυσης της διεθνούς συνεργασίας στον τομέα αυτό.

- (6) Για σοβαρά ποινικά αδικήματα, όπως η σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών και η παιδική πορνογραφία, απαιτείται ολοκληρωμένη προσέγγιση που να καλύπτει τη δίωξη των δράστών, την προστασία των παιδιών-θύμάτων, και την πρόληψη του φαινομένου. Όλα τα μέτρα για την πάταξη των αδικημάτων αυτών πρέπει να τίθενται σε εφαρμογή με γνώμονα το συμφέρον των παιδιών, σύμφωνα με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού. Η απόφαση-πλαίσιο 2004/68/ΔΕΥ θα πρέπει να αντικατασταθεί από νέα νομοθετική πράξη που να παρέχει αυτό το ολοκληρωμένο νομικό πλαίσιο προς επίτευξη του σκοπού αυτού.
- (7) Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να είναι πλήρως συμπληρωματική με την οδηγία 2011/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 2011, για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της, καθώς και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιο 2002/629/ΔΕΥ του Συμβουλίου⁽¹⁾, δεδομένου ότι μεταξύ των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων συγκαταλέγονται και ανήλικα θύματα σεξουαλικής κακοποίησης ή σεξουαλικής εκμετάλλευσης.
- (8) Η παρούσα οδηγία θεσπίζει το αξιόποινο πράξεων που συνδέονται με πορνογραφικές παραστάσεις και ορίζει πράξεις που συνιστούν οργανωμένη απευθείας έκθεση προοριζόμενη για ακροατήριο, αποκλείοντας με τον τρόπο αυτό από τον ορισμό την άμεση προσωπική επικοινωνία μεταξύ συναινούντων ομολόγων, καθώς και μεταξύ παιδιών πάνω από την ηλικία της σεξουαλικής συναίνεσης και των συντρόφων τους.
- (9) Η παιδική πορνογραφία περιλαμβάνει συχνά παραστάσεις που απεικονίζουν τη σεξουαλική κακοποίηση παιδιών από ενήλικες. Μπορεί επίσης να περιλαμβάνει εικόνες παιδιών που συμμετέχουν σε πράξεις σαφούς σεξουαλικού χαρακτήρα ή εικόνες των γεννητικών τους οργάνων οι οποίες παράγονται ή χρησιμοποιούνται πρωταρχικά για σεξουαλικούς σκοπούς και ανεξαρτήτως του εάν γίνονται αντικείμενο εκμετάλλευσης εν γνώσει ή εν αγνοία του ανήλικου. Επιπλέον, η έννοια της παιδικής πορνογραφίας περιλαμβάνει επίσης ρεαλιστικές εικόνες παιδιού στις οποίες απεικονίζεται ανήλικος να συμμετέχει ή να επιδίδεται σε πράξη σαφούς σεξουαλικού χαρακτήρα για σεξουαλικούς κυρίως σκοπούς.
- (10) Η αναπηρία αυτή καθεαυτή δεν συνιστά αυτομάτως αδυναμία συναίνεσης σε σεξουαλικές σχέσεις. Ωστόσο, η εκμετάλλευση της ύπαρξης αναπηρίας αυτού του είδους για την τέλεση σεξουαλικών δραστηριοτήτων με παιδί θα πρέπει να ποινικοποιηθεί.
- (11) Κατά τη θέσπιση νομοθεσίας στον τομέα του ουσιαστικού ποινικού δικαίου, η Ένωση θα πρέπει να εξασφαλίσει τη συνοχή αυτής της νομοθεσίας, ιδίως όσον αφορά το ύψος των ποινών. Θα πρέπει εν προκειμένω να ληφθούν υπόψη, υπό το πρίσμα της Συνθήκης της Λισαβόνας, τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 24ης και 25ης Απριλίου 2002 σχετικά με την προσέγγιση που θα πρέπει να ακολουθηθεί

όσον αφορά την εναρμόνιση των ποινών, στα οποία αναφέρονται τέσσερα επίπεδα ποινών. Επειδή καλύπτει εξαιρετικά μεγάλο αριθμό διαφορετικών αδικημάτων και για να είναι σε θέση να εκφράσει τους διαφορετικούς βαθμούς βαρύτητας, η παρούσα οδηγία απαιτεί ευρύτερη διαφοροποίηση του ύψους των ποινών από εκείνη που συνήθως θα πρέπει να προβλέπουν τα νομικά μέσα της Ένωσης.

- (12) Για τις σοβαρές μορφές σεξουαλικής κακοποίησης και σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών θα πρέπει να επιβάλλονται αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές ποινές. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται ειδικότερα διάφορες μορφές σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης παιδιών που διευκολύνονται με τη χρήση της τεχνολογίας των πληροφοριών και επικοινωνιών, όπως είναι η διαδικτυακή προσέγγιση παιδιών για σεξουαλικούς σκοπούς μέσω κοινωνικών δικτύων και χώρων συνομιλίας (chat rooms). Θα πρέπει επίσης να διευκρινιστεί ο ορισμός της παιδικής πορνογραφίας και να πλησιάζει περισσότερο τον ορισμό που περιλαμβάνεται στις διεθνείς πράξεις.
- (13) Το ανώτατο όριο στερητικής της ελευθερίας ποινής που προβλέπεται στην παρούσα οδηγία για τα αδικήματα που καλύπτει θα πρέπει να εφαρμόζεται τουλάχιστον στις σοβαρότερες μορφές των αδικημάτων αυτών.
- (14) Προκειμένου να εφαρμοσθεί το ανώτατο όριο στερητικής της ελευθερίας ποινής που προβλέπεται στην παρούσα οδηγία για αδικήματα σχετικά με σεξουαλική κακοποίηση και σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών και παιδική πορνογραφία, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να συνδυάζουν, λαμβάνοντας υπόψη το εθνικό τους δίκαιο, τις στερητικές της ελευθερίας ποινές που προβλέπονται στην εθνική νομοθεσία όσον αφορά τα εν λόγω αδικήματα.
- (15) Η παρούσα οδηγία υποχρεώνει τα κράτη μέλη να προβλέπουν στην εθνική τους νομοθεσία ποινικές κυρώσεις σχετικά με τις διατάξεις που αφορούν την καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης, της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας. Η οδηγία δεν δημιουργεί υποχρεώσεις όσον αφορά την επιβολή αυτών των κυρώσεων ή οιοδήποτε άλλο συστήματος επιβολής του νόμου σε επιμέρους περιπτώσεις.
- (16) Ιδίως στις περιπτώσεις όπου τα ποινικά αδικήματα που αναφέρονται στην παρούσα οδηγία διαπράττονται για κερδοσκοπικούς λόγους, τα κράτη μέλη καλούνται να εξετάσουν το ενδεχόμενο πρόβλεψης της επιβολής χρηματικών ποινών πέραν από την ποινή φυλάκισης.

- (17) Στο πλαίσιο της παιδικής πορνογραφίας, ο όρος «χωρίς δικαίωμα» επιτρέπει στα κράτη μέλη να παρέχουν μία άμυνα έναντι συμπεριφοράς που συνδέεται με πορνογραφικό υλικό και έχει, για παράδειγμα, ιατρικούς, επιστημονικούς, ή συναφείς σκοπούς. Επίσης, επιτρέπει δραστηριότητες που διεξάγονται στο πλαίσιο εσωτερικών νομικών εξουσιών, όπως η νόμιμη κατοχή υλικού παιδικής πορνογραφίας εκ μέρους των αρχών με σκοπό τη διεξαγωγή ποινικών δίξεων ή την πρόληψη, τον εντοπισμό ή την έρευνα αδικημάτων. Επιπλέον, δεν αποκλείει τη νομική προστασία ή ανάλογες σχετικές αρχές που μπορούν, υπό ειδικές συνθήκες, να απαλλάξουν ένα πρόσωπο από την ευθύνη, όπως, για παράδειγμα, όταν ανοικτές τηλεφωνικές ή διαδικτυακές γραμμές διεξάγουν δραστηριότητα για να αναφέρουν τις περιπτώσεις αυτές.

⁽¹⁾ ΕΕ L 101 της 15.4.2011, σ. 1.

- (18) Η εν γνώσει απόκτηση πρόσβασης σε παιδική πορνογραφία, μέσω της τεχνολογίας των πληροφοριών και επικοινωνιών, θα πρέπει να ποινικοποιηθεί. Για να υφίσταται ευθύνη εν προκειμένω, το πρόσωπο θα πρέπει τόσο να επιδιώξει την πρόσβαση σε ιστότοπο όπου διατίθεται παιδική πορνογραφία, όσο και να γνωρίζει ότι υπάρχουν εκεί τέτοιου είδους εικόνες. Οι ποινές δεν θα πρέπει να επιβάλλονται σε πρόσωπα που απέκτησαν ακουσίως πρόσβαση σε ιστότοπο με παιδική πορνογραφία. Ο εκούσιος χαρακτήρας του αδικήματος μπορεί να συναχθεί ιδίως από το γεγονός ότι έχει διαπραχθεί κατ' επανάληψη ή ότι το αδικήμα έχει διαπραχθεί μέσω υπηρεσίας έναντι πληρωμής.
- (19) Η άγρα παιδιών για σεξουαλικούς σκοπούς συνιστά απειλή με ειδικά χαρακτηριστικά στο πλαίσιο του Διαδικτύου, δεδομένου ότι το τελευταίο παρέχει μία άνευ προηγουμένου ανωνυμία στους χρήστες διότι καθιστά δυνατή την απόκρυψη της πραγματικής ταυτότητας και των προσωπικών χαρακτηριστικών τους, όπως, για παράδειγμα, το στοιχείο της ηλικίας τους. Ταυτόχρονα, τα κράτη μέλη αναγνωρίζουν τη σημασία να αντιμετωπιστεί επίσης και το φαινόμενο της προσέγγισης ενός παιδιού εκτός του πλαισίου του Διαδικτύου, ιδίως στις περιπτώσεις όπου αυτή η προσέγγιση δεν γίνεται με τη χρήση της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών. Παρέχονται κίνητρα στα κράτη μέλη προκειμένου να ποινικοποιήσουν τη συμπεριφορά σύμφωνα με την οποία η προσέγγιση ενός παιδιού με στόχο να συναντήσει τον δράστη για σεξουαλικούς σκοπούς γίνεται παρουσία ή στο περιβάλλον του παιδιού, για παράδειγμα, υπό μορφή ιδιαίτερης προπαρασκευαστικής πράξεως, απόπειρας διάπραξης των αδικημάτων που αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή ως ιδιαίτερη μορφή σεξουαλικής κακοποίησης. Ασχέτως με το μέσο που θα επιλεγεί για την ποινικοποίηση του αδικήματος της προσέγγισης παιδιού εκτός γραμμής (off-line), τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι, με τον έναν ή τον άλλο τρόπο, θα ασκήσουν δίωξη κατά των υπαίτιων των αδικημάτων αυτών.
- (20) Η παρούσα οδηγία δεν ρυθμίζει τις πολιτικές των κρατών μελών όσον αφορά τις συναινετικές σεξουαλικές δραστηριότητες στις οποίες μπορεί να συμμετέχουν παιδιά και οι οποίες μπορούν να θεωρηθούν ως η φυσιολογική ανακάλυψη της σεξουαλικότητας στο πλαίσιο της ανθρώπινης ανάπτυξης, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορετικές πολιτιστικές και νομικές παραδόσεις και νέες μορφές σύναψης και συντήρησης σχέσεων μεταξύ παιδιών και εφήβων, μεταξύ άλλων και με χρήση της τεχνολογίας των πληροφοριών και επικοινωνιών. Τα θέματα αυτά δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας. Τα κράτη μέλη, τα οποία επωφελούνται των δυνατοτήτων που αναφέρονται στην παρούσα οδηγία, το πράττουν κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους.
- (21) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέψουν στην εθνική νομοθεσία τους επιβαρυντικές περιστάσεις, σύμφωνα με τους εφαρμοστέους κανόνες περί επιβαρυντικών περιστάσεων που προβλέπονται στις έννομες τάξεις τους. Θα πρέπει να μεριμνήσουν ώστε οι εν λόγω επιβαρυντικές περιστάσεις να μπορούν να εξετάζονται από τα δικαστήρια κατά την επιβολή των ποινών στους δράστες, χωρίς να είναι ωστόσο υποχρεωτική η εφαρμογή των εν λόγω επιβαρυντικών περιστάσεων από τα δικαστήρια. Τα κράτη μέλη δεν θα πρέπει να προβλέπουν στο δίκαιό τους τις επιβαρυντικές περιστάσεις όταν αυτό είναι περιττό λόγω του χαρακτήρα του συγκεκριμένου αδικήματος. Η συνάφεια των διάφορων επιβαρυντικών
- περιστάσεων που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία θα πρέπει να εκτιμηθεί σε εθνικό επίπεδο για καθένα από τα αδικήματα που αναφέρεται στην παρούσα οδηγία.
- (22) Η σωματική ή ψυχική ανικανότητα στο πλαίσιο της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να εξυπακούεται ότι περιλαμβάνει και καταστάσεις σωματικής ή ψυχικής ανικανότητας που οφείλονται στην επήρεια ναρκωτικών και οινόπνευματος.
- (23) Κατά την καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται τα υφιστάμενα μέσα για την κατάσχεση και τη δήμευση των προϊόντων του εγκλήματος, όπως η σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά του Διακρατικού Οργανωμένου Εγκλήματος και τα πρωτόκολλά της, η σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης του 1990 σχετικά με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, την εξακρίβωση, αναζήτηση, κατάσχεση και δήμευση των προϊόντων του εγκλήματος, η απόφαση-πλαίσιο 2001/500/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2001, για το ξέπλυμα χρήματος, τον προσδιορισμό, τον εντοπισμό, τη δέσμευση, την κατάσχεση και τη δήμευση των οργάνων και των προϊόντων του εγκλήματος⁽¹⁾, και η απόφαση-πλαίσιο 2005/212/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 24ης Φεβρουαρίου 2005, για τη δήμευση των προϊόντων, οργάνων και περιουσιακών στοιχείων του εγκλήματος⁽²⁾. Θα πρέπει να ενθαρρύνεται η χρήση των κατασχεθέντων και δημευθέντων οργάνων και προϊόντων των εγκλημάτων που αναφέρονται στην παρούσα οδηγία για τη στήριξη της συνδρομής και την προστασία των θυμάτων.
- (24) Θα πρέπει να αποφεύγεται η δευτερογενής θυματοποίηση των προσώπων που πέφτουν θύματα αδικημάτων που αναφέρονται στην παρούσα οδηγία. Στα κράτη μέλη όπου η πορνεία ή η συμμετοχή σε πορνογραφία είναι κολάσιμη σύμφωνα με το εθνικό ποινικό δίκαιο, θα πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα να μην ασκείται ποινική δίωξη ούτε να επιβάλλονται ποινές δυνάμει της νομοθεσίας αυτής, εφόσον το συγκεκριμένο παιδί τέλεσε τις εν λόγω πράξεις επειδή έπεσε θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης ή εξαναγκάστηκε να συμμετάσχει σε παιδική πορνογραφία.
- (25) Η παρούσα οδηγία, ως μέσο προσέγγισης των ποινικών νομοθεσιών, προβλέπει ύψη ποινών που θα πρέπει να εφαρμόζονται με την επιφύλαξη των ειδικών πολιτικών των κρατών μελών στον τομέα του ποινικού δικαίου όσον αφορά τους ανήλικους παραβάτες.
- (26) Θα πρέπει να διευκολυνθούν η διερεύνηση των αδικημάτων και η δίωξη των δράστών, λαμβανομένης υπόψη της δυσκολίας των παιδιών-θυμάτων να καταγγείλουν τη σεξουαλική κακοποίηση και της ανωνυμίας των δράστών στον κυβερνοχώρο. Για να εξασφαλιστεί η επιτυχής διερεύνηση και δίωξη των αδικημάτων που αναφέρονται στην παρούσα οδηγία, η έναρξη των αντίστοιχων διαδικασιών δεν θα πρέπει να εξαρτάται, καταρχήν, από την κατάθεση μήνυσης ή έγκλησης από το θύμα ή τον εκπρόσωπό του. Η διάρκεια του ικανού χρονικού διαστήματος για τη δίωξη θα πρέπει να καθοριστεί σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.
- (27) Οι υπεύθυνοι για τη διερεύνηση και τη δίωξη αδικημάτων που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία θα πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους αποτελεσματικά ερευνητικά εργαλεία.

⁽¹⁾ ΕΕ L 182 της 5.7.2001, σ. 1.⁽²⁾ ΕΕ L 68 της 15.3.2005, σ. 49.

Σε αυτά τα εργαλεία μπορεί να περιλαμβάνεται η παρακολούθηση των επικοινωνιών, η κεκαλυμμένη παρακολούθηση συμπεριλαμβανομένης και της ηλεκτρονικής παρακολούθησης, η παρακολούθηση τραπεζικών λογαριασμών και άλλες οικονομικής φύσεως έρευνες, λαμβανομένων υπόψη, μεταξύ άλλων, της αρχής της αναλογικότητας και της φύσης και της σοβαρότητας των υπό διερεύνηση αδικημάτων. Κατά περίπτωση, και σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, στα εργαλεία αυτά θα πρέπει να περιλαμβάνεται επίσης η δυνατότητα των αρχών επιβολής του νόμου να χρησιμοποιούν απόκρυψη ταυτότητας στο Διαδίκτυο.

- (28) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρύνουν κάθε πρόσωπο που γνωρίζει ή υποψιάζεται ότι έχει τελεστεί πράξη σεξουαλικής κακοποίησης ή σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών να το αναφέρει στις αρμόδιες υπηρεσίες. Είναι ευθύνη κάθε κράτους μέλους να ορίσει τις αρμόδιες αρχές στις οποίες θα μπορούν να αναφέρονται τέτοιου είδους υποψίες. Οι εν λόγω αρμόδιες αρχές δεν θα πρέπει να είναι μόνο υπηρεσίες προστασίας παιδιών ή συναφείς κοινωνικές υπηρεσίες. Η απαίτηση «καλής πίστης» όσον αφορά τις υποψίες θα πρέπει να έχει στόχο την αποτροπή της επίκλησης της διάταξης για την καταγγελία καθαρά φανταστικών ή ψευδών γεγονότων με δόλο.
- (29) Οι κανόνες δικαιοδοσίας θα πρέπει να τροποποιηθούν ώστε να εξασφαλίζεται ότι οι δράστες σεξουαλικής κακοποίησης ή σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών που προέρχονται από την Ένωση δίδονται ακόμα και αν διαπράττουν τα εγκλήματα εκτός Ένωσης, μεταξύ άλλων και στο πλαίσιο του αποκαλούμενου σεξουαλικού τουρισμού. Ο σεξουαλικός τουρισμός εις βάρος παιδιών θα πρέπει να νοείται ως σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών από άτομο ή άτομα που ταξιδεύουν από το σύνθηδες περιβάλλον τους προς προορισμούς στο εξωτερικό όπου έχουν σεξουαλικές επαφές με παιδιά. Όταν ο σεξουαλικός τουρισμός εις βάρος παιδιών λαμβάνει χώρα εκτός της Ένωσης, τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να αναζητούν να αυξήσουν, μέσω των διαθέσιμων εθνικών ή διεθνών μέσων, περιλαμβανομένων και διμερών ή πολυμερών συμβάσεων περί εκδόσεως, την αμοιβαία αρωγή ή διαβίβαση της ποινικής δικογραφίας, και τη συνεργασία με τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς, με στόχο την καταπολέμηση του παιδαγωγικού τουρισμού. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ευνοούν τον ανοικτό διάλογο και την επικοινωνία με χώρες εκτός της Ένωσης για να μπορούν να δώσουν, σύμφωνα με τη σχετική εθνική νομοθεσία, τους δράστες οι οποίοι ταξιδεύουν εκτός των συνόρων της Ένωσης για λόγους σεξουαλικού τουρισμού εις βάρος παιδιών.
- (30) Τα μέτρα για την προστασία των παιδιών-θύματων θα πρέπει να θεσπίζονται προς το συμφέρον τους, λαμβανομένης υπόψη της αξιολόγησης των αναγκών τους. Τα παιδιά-θύματα θα πρέπει να έχουν εύκολη πρόσβαση σε μέσα έννομης προστασίας και μέτρα για τη διευθέτηση σύγκρουσης συμφερόντων σε περίπτωση που η σεξουαλική κακοποίηση ή η σεξουαλική εκμετάλλευση συμβαίνει εντός της οικογένειας. Όταν πρέπει να διοριστεί ειδικός εκπρόσωπος για ένα παιδί κατά τη διάρκεια ποινικής διερεύνησης ή διαδικασίας, τον ρόλο αυτό μπορεί επίσης να επιτελέσει νομικό πρόσωπο, όργανο ή αρχή. Επιπλέον, τα παιδιά-θύματα θα πρέπει να προστατεύονται από ποινές που επιβάλλονται, για παράδειγμα από την εθνική νομοθεσία για την πορνεία, εάν ενημερώνουν τις αρμόδιες αρχές σχετικά με την υπόθεσή τους.

Εξάλλου, η συμμετοχή των παιδιών-θυμάτων σε ποινικές διαδικασίες δεν θα πρέπει να προκαλεί στο μέτρο του δυνατού πρόσθετα τραύματα, ως συνέπεια των συνεντεύξεων ή της οπτικής επαφής με τους δράστες. Η καλή κατανόηση των παιδιών και του τρόπου με τον οποίο συμπεριφέρονται όταν έρχονται αντιμέτωπα με τραυματικές εμπειρίες θα συμβάλει στην εξασφάλιση υψηλής ποιότητας λήψεως αποδεικτικών στοιχείων και στη μείωση επίσης της ψυχικής έντασης των παιδιών κατά την εφαρμογή των αναγκαίων μέτρων.

- (31) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο παροχής βραχυπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης βοήθειας στα παιδιά-θύματα. Όλες οι βλάβες που προκαλούνται σε παιδιά από σεξουαλική κακοποίηση και εκμετάλλευση είναι σημαντικές και θα πρέπει να αντιμετωπίζονται καταλλήλως. Εξαιτίας της φύσεως της βλάβης που προκαλεί η σεξουαλική κακοποίηση και η σεξουαλική εκμετάλλευση, η βοήθεια αυτή θα πρέπει να συνεχιστεί να παρέχεται για όσο διάστημα είναι αναγκαίο για την πλήρη σωματική και ψυχική αποκατάσταση του παιδιού και, εάν κριθεί αναγκαίο, θα μπορούσε να παραταθεί μέχρι την ενηλικίωσή του. Η συνδρομή και η παροχή συμβουλών θα πρέπει να θεωρείται ότι επεκτείνονται και στους γονείς ή κηδεμόνες των παιδιών-θυμάτων, σε περίπτωση που αυτοί δεν βαρύνονται από υποψίες για το σχετικό αδίκημα, προκειμένου να τους συνδράμουν για να βοηθήσουν τα παιδιά-θύματα καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας.
- (32) Η απόφαση-πλαίσιο 2001/220/ΔΕΥ θεσπίζει μια σειρά δικαιωμάτων που έχουν τα θύματα στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών, όπως, μεταξύ άλλων, το δικαίωμα της προστασίας και της αποζημίωσης. Επιπροσθέτως, τα παιδιά θύματα σεξουαλικής κακοποίησης, σεξουαλικής εκμετάλλευσης και παιδικής πορνογραφίας θα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε νομικές συμβουλές και, σύμφωνα με τον ρόλο των θυμάτων στα οικεία δικαστικά συστήματα, σε νομική εκπροσώπηση, μεταξύ άλλων και για την απαίτηση αποζημίωσης. Τέτοιου είδους νομικές συμβουλές και νομική εκπροσώπηση θα μπορούσαν επίσης να παρέχονται από τις αρμόδιες αρχές για την απαίτηση αποζημίωσης από το κράτος. Σκοπός της παροχής νομικών συμβουλών είναι να επιτρέπεται να ενημερώνονται και να λαμβάνουν συμβουλές για τις διάφορες δυνατότητες που έχουν στη διάθεσή τους. Οι νομικές συμβουλές θα πρέπει να παρέχονται από πρόσωπο που έχει κατάλληλη νομική κατάρτιση χωρίς απαραίτητως να είναι δικηγόρος. Οι νομικές συμβουλές και, σύμφωνα με τον ρόλο των θυμάτων στο οικείο δικαστικό σύστημα, η νομική εκπροσώπηση θα πρέπει να παρέχονται δωρεάν, τουλάχιστον όταν το θύμα δεν έχει επαρκείς οικονομικούς πόρους, κατά τρόπο σύμφωνο με τις εσωτερικές διαδικασίες των κρατών μελών.
- (33) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν μέτρα για την αποτροπή ή την απαγόρευση πράξεων που σχετίζονται με την προώθηση της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών και του σεξουαλικού τουρισμού εις βάρος παιδιών. Θα μπορούσαν να εξεταστούν διάφορα προληπτικά μέτρα, όπως η σύνταξη και η ενίσχυση κώδικα συμπεριφοράς και μηχανισμών αυτορρύθμισης στον κλάδο του τουρισμού, η θέσπιση κώδικα δεοντολογίας ή «σημάτων ποιότητας» για τουριστικούς οργανισμούς που εργάζονται για την καταπολέμηση του σεξουαλικού τουρισμού σε βάρος παιδιών ή η θέσπιση ρητής πολιτικής για την πάταξη του σεξουαλικού τουρισμού με αντικείμενο παιδιά.

- (34) Κάθε κράτος μέλος θα πρέπει να θεσπίσει και/ή να ενισχύσει τις πολιτικές παρεμπόδισης της σεξουαλικής κακοποίησης και σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών, περιλαμβανομένων και μέτρων για την αποθάρρυνση και μείωση της ζήτησης που ευνοεί όλες τις μορφές σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών, καθώς και μέτρων για να περιοριστεί ο κίνδυνος θυματοποίησης των παιδιών, μέσω πληροφόρησης και προγραμμάτων ευαισθητοποίησης, καθώς και προγραμμάτων έρευνας και εκπαίδευσης. Σε τέτοιες πρωτοβουλίες, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εγκρίνουν μία προσέγγιση που ευνοεί τα δικαιώματα των παιδιών. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί για την εξασφάλιση ότι οι εκστρατείες ευαισθητοποίησης που στοχεύουν στα παιδιά είναι οι κατάλληλες και επαρκώς εύκολες στην κατανόηση. Θα πρέπει να εξετασθεί επίσης το ενδεχόμενο καθιέρωσης ανοικτών τηλεφωνικών γραμμών βοήθειας ή ανοικτών γραμμών επικοινωνίας.
- (35) Σε ό,τι αφορά το σύστημα καταγγελίας σεξουαλικών κακοποιήσεων και σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και την παροχή βοήθειας σε παιδιά που βρίσκονται σε ανάγκη, θα πρέπει να προβληθούν και να ληφθεί υπόψη η εμπειρία ως προς τη λειτουργία τους οι ανοικτές γραμμές επικοινωνίας με τον αριθμό 116 000 για αγνοούμενα παιδιά, τον αριθμό 116 006 για θύματα εγκλημάτων και τον αριθμό 116 111 για παιδιά, όπως έχουν εισαχθεί με την απόφαση 2007/116/EK της Επιτροπής, της 15ης Φεβρουαρίου 2007, σχετικά με δέσμευση της εθνικής περιοχής αριθμοδότησης που αρχίζει με «116» για εναρμονισμένους αριθμούς που αφορούν εναρμονισμένες υπηρεσίες κοινωνικού ενδιαφέροντος ⁽¹⁾.
- (36) Οι επαγγελματίες που ενδέχεται να έρθουν σε επαφή με ανήλικα θύματα σεξουαλικής κακοποίησης και σεξουαλικής εκμετάλλευσης θα πρέπει να είναι δεόντως καταρτισμένοι για να μπορούν να εντοπίζουν αυτά τα θύματα και να ασχολούνται με αυτά. Η κατάρτιση αυτή θα πρέπει να προωθηθεί για τα μέλη των κατωτέρω κατηγοριών εφόσον ενδέχεται να έλθουν σε επαφή με παιδιά-θύματα: αστυνομικοί, εισαγγελείς, δικηγόροι, μέλη των δικαστικών αρχών και διοικητικό προσωπικό των δικαστηρίων, προσωπικό παιδικής μέριμνας και υγειονομικής περίθαλψης, αλλά μπορεί και να ενδιαφέρει και άλλες ομάδες ατόμων που ενδέχεται να έρθουν σε επαφή κατά την άσκηση των καθηκόντων τους με ανήλικα θύματα σεξουαλικής κακοποίησης και σεξουαλικής εκμετάλλευσης.
- (37) Για την αποτροπή της σεξουαλικής κακοποίησης και σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών, θα πρέπει να προτείνονται στους δράστες σεξουαλικών αδικημάτων προγράμματα ή μέτρα παρέμβασης που απευθύνονται ειδικά στα άτομα αυτά. Τα εν λόγω προγράμματα ή μέτρα παρέμβασης θα πρέπει να ακολουθούν μια ευρεία και ευέλικτη προσέγγιση που να επικεντρώνεται στις ιατρικές και ψυχοκοινωνικές πτυχές και να έχουν μη υποχρεωτικό χαρακτήρα. Τα εν λόγω προγράμματα ή μέτρα παρέμβασης δεν θίγουν τα προγράμματα ή μέτρα παρέμβασης που επιβάλλουν οι αρμόδιες δικαστικές αρχές.
- (38) Τα προγράμματα ή τα μέτρα παρέμβασης δεν παρέχονται ως αυτόματο δικαίωμα. Εναπόκειται στο κράτος μέλος να αποφασίσει ποια προγράμματα ή μέτρα παρέμβασης είναι κατάλληλα.
- (39) Για την πρόληψη και την ελαχιστοποίηση της υποτροπής, οι δράστες θα πρέπει να υποβάλλονται σε αξιολόγηση της επικινδυνότητάς τους και των πιθανών κινδύνων επανάληψης της διάπραξης σεξουαλικών αδικημάτων σε βάρος παιδιών. Οι ρυθμίσεις για αυτήν την αξιολόγηση, όπως το είδος της αρχής που είναι αρμόδια να εντέλλεται και να διενεργεί την αξιολόγηση ή η χρονική στιγμή κατά την οποία θα πρέπει να διενεργείται η εν λόγω αξιολόγηση, στη διάρκεια ή μετά το πέρας της ποινικής διαδικασίας, καθώς και οι ρυθμίσεις των αποτελεσματικών προγραμμάτων ή μέτρων παρέμβασης που προσφέρονται κατόπιν της εν λόγω αξιολόγησης, θα πρέπει να είναι σύμφωνες με τις εσωτερικές διαδικασίες των κρατών μελών. Για τον ίδιο σκοπό, της πρόληψης και της ελαχιστοποίησης της υποτροπής, οι δράστες θα πρέπει να έχουν επίσης πρόσβαση σε αποτελεσματικά προγράμματα ή μέτρα παρέμβασης σε εθελοντική βάση. Τα εν λόγω προγράμματα ή μέτρα παρέμβασης δεν θα πρέπει να παρεμβαίνουν στα εθνικά συστήματα για τη θεραπεία ατόμων που πάσχουν από ψυχικές διαταραχές.
- (40) Εφόσον η επικινδυνότητα του δράστη και το ενδεχόμενο κινδύνου επανάληψης των αδικημάτων το καθιστούν σκόπιμο, θα πρέπει να επιβάλλεται στον δράστη που έχει καταδικαστεί προσωρινή ή μόνιμη απαγόρευση άσκησης τουλάχιστον επαγγελματικών δραστηριοτήτων που περιλαμβάνουν τακτικές επαφές με παιδιά. Κατά την πρόληψη προσώπου σε θέση που περιλαμβάνει άμεσες και τακτικές επαφές με παιδιά, οι εργοδότες δικαιούνται να ενημερώνονται για καταχωρισμένες στο ποινικό μητρώο ισχύουσες καταδικές που αφορούν σεξουαλικά αδικήματα σε βάρος παιδιών ή για ισχύουσες απαγορεύσεις. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ο όρος «εργοδότης» θα πρέπει να καλύπτει επίσης άτομα που διοικούν οργάνωση ενεργό σε εθελοντική εργασία που σχετίζεται με επίβλεψη και/ή παιδική μέριμνα και περιλαμβάνει άμεσες και τακτικές επαφές με παιδιά. Ο τρόπος απόκτησης των πληροφοριών αυτών, όπως, για παράδειγμα, η πρόσβαση μέσω του ενδιαφερόμενου ατόμου και το ακριβές περιεχόμενο των πληροφοριών, η έννοια των οργανωμένων δραστηριοτήτων εθελοντικού χαρακτήρα και οι άμεσες και τακτικές επαφές με παιδιά θα πρέπει να καθορίζονται σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.
- (41) Λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις διαφορετικές νομικές παραδόσεις των κρατών μελών, η παρούσα οδηγία λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι η πρόσβαση στα ποινικά μητρώα επιτρέπεται μόνο από τις αρμόδιες αρχές ή από το ενδιαφερόμενο άτομο. Η παρούσα οδηγία δεν προβλέπει την υποχρέωση τροποποίησης των εθνικών συστημάτων που διέπουν τα ποινικά μητρώα ή τους τρόπους πρόσβασης σε αυτά.
- (42) Ο στόχος της παρούσας οδηγίας δεν είναι η εναρμόνιση κανόνων που καθορίζουν κατά πόσο είναι απαραίτητη ή όχι η συναίνεση του ενδιαφερόμενου προσώπου κατά την ανταλλαγή πληροφοριών για στοιχεία από τα ποινικά μητρώα. Είτε αυτή η συναίνεση είναι απαραίτητη είτε όχι βάσει του εθνικού δικαίου, η παρούσα οδηγία δεν προβλέπει νέα υποχρέωση τροποποίησης του εθνικού δικαίου και των εθνικών διαδικασιών σε αυτόν τον τομέα.

⁽¹⁾ EE L 49 της 17.2.2007, σ. 30.

- (43) Τα κράτη μέλη μπορούν να εξετάσουν το ενδεχόμενο λήψης πρόσθετων διοικητικών μέτρων σε σχέση με τους δράστες, όπως η καταχώριση σε μητρώα δραστών σεξουαλικών αδικημάτων των ατόμων που έχουν καταδικαστεί για τα αδικήματα που αναφέρονται στην παρούσα οδηγία. Η πρόσβαση στα εν λόγω μητρώα θα πρέπει να υπόκειται σε περιορισμούς σύμφωνα με τις εθνικές συνταγματικές αρχές και τα εφαρμοστέα πρότυπα περί προστασίας των προσωπικών δεδομένων, για παράδειγμα περιορίζοντας την πρόσβαση στις δικαστικές αρχές και/ή τις αρχές επιβολής του νόμου.
- (44) Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να δημιουργούν μηχανισμούς για τη συλλογή δεδομένων ή για τα κομβικά σημεία, σε εθνικό ή τοπικό επίπεδο και με τη συνεργασία της κοινωνίας των πολιτών, με σκοπό την παρατήρηση και αξιολόγηση του φαινομένου της σεξουαλικής κακοποίησης και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών. Για να είναι σε θέση η Ένωση να αξιολογεί κατάλληλα τα αποτελέσματα των δράσεων για την καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας, θα πρέπει να συνεχίσει να αναπτύσσει τις δραστηριότητές της στον τομέα των μεθοδολογιών και των μεθόδων συλλογής δεδομένων για την παραγωγή συγκρίσιμων στατιστικών στοιχείων.
- (45) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για την εγκαθίδρυση υπηρεσιών πληροφοριών προκειμένου να παρέχουν πληροφορίες για τους τρόπους με τους οποίους αναγνωρίζονται οι ενδείξεις σεξουαλικής κακοποίησης και σεξουαλικής εκμετάλλευσης.
- (46) Η παιδική πορνογραφία, η οποία συνίσταται στην απεικόνιση σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, αποτελεί ειδική μορφή περιεχομένου που δεν μπορεί να ερμηνευτεί ως έκφραση άποψης. Για την καταπολέμησή της είναι αναγκαίο να περιοριστεί η κυκλοφορία υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών μέσω της αύξησης της δυσκολίας αναφόρτωσης τέτοιου είδους περιεχομένου από τους δράστες σε ιστοτόπους όπου έχει πρόσβαση το κοινό. Για τον λόγο αυτό είναι αναγκαία η λήψη δράσης ώστε να αφαιρεθεί το περιεχόμενο και να συλληφθούν εκείνοι που είναι ένοχοι παραγωγής, διανομής ή τηλεφόρτωσης εικόνων σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών. Στην προοπτική να υποστηριχθούν οι προσπάθειες της Ένωσης στην καταπολέμηση της παιδικής πορνογραφίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια στη συνεργασία με τρίτες χώρες, επιδιώκοντας την εξασφάλιση ότι θα διαγραφεί αυτής της μορφής το περιεχόμενο από διακομιστές που βρίσκονται εντός της επικράτειάς τους.
- (47) Εντούτοις, παρά τις προσπάθειες αυτές, συχνά η αφαίρεση περιεχομένου παιδικής πορνογραφίας στην πηγή δεν είναι εφικτή, όταν το πρωτότυπο υλικό δεν βρίσκεται εντός της Ένωσης, είτε επειδή το κράτος όπου είναι εγκατεστημένοι οι διακομιστές δεν είναι πρόθυμο να συνεργαστεί είτε επειδή η διαδικασία εξασφάλισης της αφαίρεσης του υλικού από το εν λόγω κράτος αποδεικνύεται ιδιαίτερα μακρά. Θα πρέπει επίσης να υφίσταται η δυνατότητα δημιουργίας μηχανισμών για τη φραγή της πρόσβασης από το έδαφος της Ένωσης σε διαδικτυακές σελίδες που εντοπίζονται να περιέχουν ή να διανέμουν υλικό παιδικής πορνογραφίας. Τα μέτρα που λαμβάνουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με την παρούσα οδηγία για την άρση ή, όπου απαιτείται, τη φραγή των ιστοσελίδων που περιέχουν υλικό παιδικής πορνογραφίας θα μπορούσαν να βασίζονται σε διαφόρων μορφών δημόσιες δράσεις, περιλαμβανομένων νομοθετικών και μη, δικαστικών ή άλλων μέτρων. Σ' αυτό το πλαίσιο, η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται με την επιφύλαξη της εθελοντικής δράσεως που αναλαμβάνει η βιομηχανία του Διαδικτύου για την πρόληψη της κατάχρησης των υπηρεσιών της, ή οιασδήποτε στήριξης της δράσεως αυτής από τα κράτη μέλη. Ασχέτως της επιλεχθείσας βάσεως ή μεθόδου δράσεως, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μεριμνούν ώστε να παρέχεται επαρκές επίπεδο ασφάλειας δικαίου και προβλεψιμότητας για τους χρήστες και τους παρόχους υπηρεσιών. Με σκοπό τόσο την αφαίρεση του περιεχομένου σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών όσο και τη φραγή της πρόσβασης σε αυτό, θα πρέπει να καθιερωθεί και να ενισχυθεί η συνεργασία μεταξύ των δημόσιων αρχών, ιδίως για να είναι όσο το δυνατόν πληρέστεροι οι εθνικοί κατάλογοι ιστοτόπων με υλικό παιδικής πορνογραφίας και για να αποφεύγονται αλληλεπικαλύψεις εργασιών. Κάθε σχετική εξέλιξη πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα δικαιώματα των τελικών χρηστών και να συμμορφώνεται με τις ισχύουσες νομικές και δικαστικές διαδικασίες, καθώς και με την Ευρωπαϊκή σύμβαση για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών και τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο πλαίσιο του προγράμματος «Ασφαλέστερο Διαδίκτυο» έχει συγκροτηθεί δίκτυο ανοικτών γραμμών επικοινωνίας, σκοπός των οποίων είναι η συλλογή πληροφοριών και η εξασφάλιση της κάλυψης και της ανταλλαγής αναφορών για τους κύριους τύπους παράνομου περιεχομένου στο Διαδίκτυο.
- (48) Ο σκοπός της παρούσας οδηγίας είναι η τροποποίηση και επέκταση των διατάξεων της απόφασης-πλαίσιου 2004/68/ΔΕΥ. Δεδομένου ότι οι τροποποιήσεις που πρέπει να επέλθουν είναι ουσιαστικές ως προς τον αριθμό και τη φύση, η απόφαση-πλαίσιο θα πρέπει, για λόγους σαφήνειας, να αντικατασταθεί στο σύνολό της ως προς τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην έκδοση της παρούσας οδηγίας.
- (49) Δεδομένου ότι ο στόχος της παρούσας οδηγίας, δηλαδή η καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης, της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας, δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη μόνα τους και μπορεί, ως εκ τούτου, λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων της δράσης, να επιτευχθεί καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση δύναται να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως ορίζεται στο εν λόγω άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη του στόχου αυτού όρια.
- (50) Η παρούσα οδηγία σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται ιδίως από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδιαίτερα το δικαίωμα προστασίας της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας, την απαγόρευση των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης και εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, τα δικαιώματα του παιδιού, το δικαίωμα της ελευθερίας και της ασφάλειας, το δικαίωμα ελευθερίας της έκφρασης και της πληροφόρησης, το δικαίωμα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου και τις αρχές της νομιμότητας και της αναλογικότητας αξιολογούν πράξεων και ποινών. Η παρούσα οδηγία επιδιώκει τον πλήρη σεβασμό των εν λόγω δικαιωμάτων και αρχών και πρέπει να εφαρμοστεί ανάλογα.

- (51) Σύμφωνα με το άρθρο 3 του πρωτοκόλλου (αριθ. 21) για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιρλανδία κοινοποίησαν την επιθυμία τους να μετάσχουν στην έκδοση και την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.
- (52) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου (αριθ. 22) σχετικά με τη θέση της Δανίας, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Δανία δεν συμμετέχει στην έκδοση της παρούσας οδηγίας και δεν δεσμεύεται από αυτήν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Αντικείμενο

Η παρούσα οδηγία θεσπίζει ελάχιστους κανόνες σχετικά με τον ορισμό των ποινικών αδικημάτων και των κυρώσεων στον τομέα της σεξουαλικής κακοποίησης και σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών, της παιδικής πορνογραφίας και της άγρας παιδιών για σεξουαλικούς σκοπούς. Καθιερώνει επίσης διατάξεις για την ενίσχυση της πρόληψης των εν λόγω εγκλημάτων και την προστασία των θυμάτων τους.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας ισχύουν οι εξής ορισμοί:

- α) «παιδί»: κάθε πρόσωπο κάτω των 18 ετών·
- β) «ηλικία σεξουαλικής συναίνεσης»: η ηλικία κάτω της οποίας, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, απαγορεύεται η τέλεση σεξουαλικών πράξεων με παιδί·
- γ) «παιδική πορνογραφία»:
- i) κάθε υλικό στο οποίο απεικονίζεται παιδί να επιδίδεται σε πραγματική ή προσομοιωμένη πράξη σαφούς σεξουαλικού χαρακτήρα,
  - ii) κάθε απεικόνιση, προς σεξουαλικούς κυρίως σκοπούς, των γεννητικών οργάνων παιδιού,
  - iii) κάθε υλικό στο οποίο απεικονίζεται πρόσωπο που εμφανίζεται ως παιδί να επιδίδεται σε πραγματική ή προσομοιωμένη πράξη σαφούς σεξουαλικού χαρακτήρα ή κάθε απεικόνιση των γεννητικών οργάνων οποιουδήποτε προσώπου εμφανίζεται ως παιδί, προς σεξουαλικούς κυρίως σκοπούς, ή
  - iv) ρεαλιστικές εικόνες παιδιού στις οποίες απεικονίζεται να επιδίδεται σε πράξη σαφούς σεξουαλικού χαρακτήρα ή ρεαλιστικές εικόνες των γεννητικών οργάνων παιδιού, προς σεξουαλικούς κυρίως σκοπούς·

- δ) «παιδική πορνεία»: η χρησιμοποίηση παιδιού για σεξουαλικές πράξεις με την προσφορά χρημάτων ή άλλου είδους αμοιβής ή ανταλλάγματος ως πληρωμή ή υπόσχεση πληρωμής, προκειμένου το παιδί να συμμετάσχει σε σεξουαλικές πράξεις, ανεξάρτητα από το εάν η εν λόγω πληρωμή, υπόσχεση πληρωμής ή ανταλλάγμα δίνονται στο παιδί ή σε τρίτο·
- ε) «πορνογραφικές παραστάσεις»: η οργανωμένη απευθείας έκθεση, που προορίζεται για ακροατήριο, μεταξύ άλλων και με χρήση της τεχνολογίας των πληροφοριών και επικοινωνιών:
- i) παιδιού που επιδίδεται σε πραγματική ή προσομοιωμένη πράξη σαφούς σεξουαλικού χαρακτήρα ή
  - ii) των γεννητικών οργάνων παιδιού προς σεξουαλικούς κυρίως σκοπούς·

στ) «νομικό πρόσωπο»: οντότητα που έχει νομική προσωπικότητα σύμφωνα με την εφαρμοστέα νομοθεσία, εξαιρουμένων των κρατών ή των δημόσιων οργανισμών που ασκούν κρατική εξουσία και των δημόσιων διεθνών οργανισμών.

Άρθρο 3

Αδικήματα σεξουαλικής κακοποίησης

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι τιμωρούνται οι εκ προθέσεως τελούμενες πράξεις που αναφέρονται στις παραγράφους 2 έως 6.
2. Ο εξαναγκασμός, προς σεξουαλικούς σκοπούς, παιδιού που δεν έχει φθάσει την ηλικία σεξουαλικής συναίνεσης να γίνει μάρτυρας σεξουαλικών πράξεων, ακόμα και αν δεν συμμετέχει σε αυτές, τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή το ανώτατο όριο της οποίας ανέρχεται σε τουλάχιστον ένα έτος.
3. Ο εξαναγκασμός, προς σεξουαλικούς σκοπούς, παιδιού που δεν έχει φθάσει την ηλικία σεξουαλικής συναίνεσης να γίνει μάρτυρας σεξουαλικής κακοποίησης, ακόμα και αν δεν συμμετέχει σε αυτήν, τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή το ανώτατο όριο της οποίας ανέρχεται σε τουλάχιστον δύο έτη.
4. Η σεξουαλική πράξη με παιδί που δεν έχει φθάσει την ηλικία σεξουαλικής συναίνεσης τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή το ανώτατο όριο της οποίας ανέρχεται σε τουλάχιστον πέντε έτη.
5. Η σεξουαλική πράξη με παιδί, όταν:
  - i) γίνεται κατάχρηση αναγνωρισμένης θέσης εμπιστοσύνης, εξουσίας ή επιρροής επάνω στο παιδί, τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή το ανώτατο όριο της οποίας ανέρχεται σε τουλάχιστον οκτώ έτη, εάν το παιδί δεν έχει φθάσει την ηλικία της σεξουαλικής συναίνεσης, και σε τουλάχιστον τρία έτη, εάν το παιδί έχει υπερβεί την ηλικία αυτή·
  - ii) γίνεται κατάχρηση μιας ιδιαίτερα εύαλπτης κατάστασης του παιδιού, κυρίως λόγω διανοητικής ή σωματικής αναπηρίας ή κατάστασης εξάρτησης, τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή το ανώτατο όριο της οποίας ανέρχεται σε τουλάχιστον οκτώ έτη εάν το παιδί δεν έχει φθάσει την ηλικία της σεξουαλικής συναίνεσης και σε τουλάχιστον τρία έτη εάν το παιδί έχει υπερβεί την ηλικία αυτή, ή

iii) γίνεται χρήση εξαναγκασμού, βίας ή απειλής, τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή το ανώτατο όριο της οποίας ανέρχεται σε τουλάχιστον δέκα έτη εάν το παιδί δεν έχει φθάσει την ηλικία της σεξουαλικής συναίνεσης και σε τουλάχιστον πέντε έτη εάν το παιδί έχει υπερβεί την ηλικία αυτή.

6. Η χρήση εξαναγκασμού, βίας ή απειλής προκειμένου να τελέσει το παιδί σεξουαλική πράξη με τρίτο πρόσωπο τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή το ανώτατο όριο της οποίας ανέρχεται σε τουλάχιστον δέκα έτη εάν το παιδί δεν έχει φθάσει την ηλικία της σεξουαλικής συναίνεσης και σε τουλάχιστον πέντε έτη εάν το παιδί έχει υπερβεί την ηλικία αυτή.

Άρθρο 4

Αδικήματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι τιμωρούνται οι εκ προθέσεως τελούμενες πράξεις που αναφέρονται στις παραγράφους 2 έως 7.

2. Η πρόκληση της συμμετοχής παιδιού σε πορνογραφικές παραστάσεις ή η στρατολόγησή του προκειμένου να συμμετάσχει σε αυτές ή η αποκόμιση κέρδους από παιδί ή η εκμετάλλευσή του με άλλους τρόπους προς τον σκοπό αυτό τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή το ανώτατο όριο της οποίας ανέρχεται σε τουλάχιστον πέντε έτη, εάν το παιδί δεν έχει φθάσει την ηλικία της σεξουαλικής συναίνεσης, και σε τουλάχιστον δύο έτη στερητική της ελευθερίας ποινή, εάν το παιδί έχει υπερβεί την ηλικία αυτή.

3. Η χρήση εξαναγκασμού ή βίας προκειμένου να συμμετάσχει παιδί σε πορνογραφικές παραστάσεις ή η χρήση απειλής απέναντί του προς τον σκοπό αυτό τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή το ανώτατο όριο της οποίας ανέρχεται σε τουλάχιστον οκτώ έτη, εάν το παιδί δεν έχει φθάσει την ηλικία της σεξουαλικής συναίνεσης, και σε τουλάχιστον πέντε έτη στερητική της ελευθερίας ποινή, εάν το παιδί έχει υπερβεί την ηλικία αυτή.

4. Η εν γνώσει παρακολούθηση πορνογραφικών παραστάσεων στις οποίες συμμετέχουν παιδιά τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή το ανώτατο όριο της οποίας ανέρχεται σε τουλάχιστον δύο έτη, εάν το παιδί δεν έχει φθάσει την ηλικία της σεξουαλικής συναίνεσης, και σε τουλάχιστον ένα έτος στερητική της ελευθερίας ποινή, εάν το παιδί έχει υπερβεί την ηλικία αυτή.

5. Η πρόκληση της συμμετοχής παιδιού σε παιδική πορνεία ή η στρατολόγησή του προκειμένου να συμμετάσχει σε αυτήν όπως και η αποκόμιση κέρδους από το παιδί ή η εκμετάλλευσή του με άλλους τρόπους προς τον σκοπό αυτό τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή το ανώτατο όριο της οποίας ανέρχεται σε τουλάχιστον οκτώ έτη εάν το παιδί δεν έχει φθάσει την ηλικία της σεξουαλικής συναίνεσης και σε τουλάχιστον πέντε έτη εάν το παιδί έχει υπερβεί την ηλικία αυτή.

6. Η χρήση εξαναγκασμού ή βίας προκειμένου να συμμετάσχει το παιδί σε παιδική πορνεία ή η χρήση απειλής απέναντί του προς τον σκοπό αυτό τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή το ανώτατο όριο της οποίας ανέρχεται σε τουλάχιστον δέκα έτη εάν το παιδί δεν έχει φθάσει την ηλικία της σεξουαλικής συναίνεσης και σε τουλάχιστον πέντε έτη εάν το παιδί έχει υπερβεί την ηλικία αυτή.

7. Η τέλεση σεξουαλικών πράξεων με παιδί, εάν πραγματοποιείται μέσω παιδικής πορνείας, τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή το ανώτατο όριο της οποίας ανέρχεται σε τουλάχιστον πέντε έτη εάν το παιδί δεν έχει φθάσει την ηλικία της σεξουαλικής συναίνεσης και σε τουλάχιστον δύο έτη εάν το παιδί έχει υπερβεί την ηλικία αυτή.

Άρθρο 5

Αδικήματα παιδικής πορνογραφίας

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι τιμωρούνται οι εκ προθέσεως και χωρίς δικαίωμα τελούμενες πράξεις οι οποίες αναφέρονται στις παραγράφους 2 έως 6.

2. Η απόκτηση ή κατοχή υλικού παιδικής πορνογραφίας τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή το ανώτατο όριο της οποίας ανέρχεται σε τουλάχιστον ένα έτος.

3. Η εν γνώσει απόκτηση πρόσβασης σε παιδική πορνογραφία μέσω της τεχνολογίας των πληροφοριών και επικοινωνιών τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή το ανώτατο όριο της οποίας ανέρχεται σε τουλάχιστον ένα έτος.

4. Η διανομή, διάδοση ή μετάδοση υλικού παιδικής πορνογραφίας τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή το ανώτατο όριο της οποίας ανέρχεται σε τουλάχιστον δύο έτη.

5. Η προσφορά, παροχή ή διάθεση υλικού παιδικής πορνογραφίας τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή το ανώτατο όριο της οποίας ανέρχεται σε τουλάχιστον δύο έτη.

6. Η παραγωγή υλικού παιδικής πορνογραφίας τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή το ανώτατο όριο της οποίας ανέρχεται σε τουλάχιστον τρία έτη.

7. Εξαρτάται από τη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών το κατά πόσον το παρόν άρθρο εφαρμόζεται στις περιπτώσεις παιδικής πορνογραφίας, υπό την έννοια του άρθρου 2 στοιχείο γ) σημείο iii), όταν το πρόσωπο που εμφανιζόταν ως παιδί ήταν στην πραγματικότητα ηλικίας 18 ετών ή άνω κατά τη στιγμή της απεικόνισης.

8. Εξαρτάται από τη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών το κατά πόσον οι παράγραφοι 2 και 6 του παρόντος άρθρου θα εφαρμόζονται στις περιπτώσεις κατά τις οποίες αποδεικνύεται ότι η παραγωγή και διατήρηση του πορνογραφικού υλικού υπό την έννοια του άρθρου 2 στοιχείο γ) σημείο iv) γίνεται μόνο προς ιδία χρήση, στον βαθμό που δεν έχει χρησιμοποιηθεί για την παραγωγή του πορνογραφικού υλικού υπό την έννοια του άρθρου 2 στοιχείο γ) σημεία i), ii) ή iii) και εφόσον η πράξη δεν συνεπάγεται κίνδυνο διάδοσης του υλικού.

Άρθρο 6

Άγρα παιδιών για σεξουαλικούς σκοπούς

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι τιμωρείται η ακόλουθη εκ προθέσεως τελούμενη πράξη:

Η πρόταση, μέσω της τεχνολογίας των πληροφοριών και επικοινωνιών, από μέρους ενηλίκου να συναντήσει παιδί που δεν έχει φθάσει την ηλικία σεξουαλικής συναίνεσης, με σκοπό τη διάπραξη ενός εκ των αδικημάτων που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 4 και το άρθρο 5 παράγραφος 6, όταν η εν λόγω πρόταση ακολουθείται από πράξεις που οδηγούν σε μια τέτοια συνάντηση, τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή το ανώτατο όριο της οποίας ανέρχεται σε τουλάχιστον ένα έτος.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλιστεί ότι θα τιμωρείται η διά της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών απόπειρα διάπραξης των αδικημάτων που αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφοι 2 και 3 από ενήλικα που προσεγγίζει παιδί το οποίο δεν έχει φθάσει την ηλικία της σεξουαλικής συναίνεσης για την παραγωγή παιδικής πορνογραφίας που απεικονίζει το παιδί αυτό.

Άρθρο 7

Ηθική αυτοουργία, υποβοήθηση και συνέργεια και απόπειρα

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι τιμωρούνται η ηθική αυτοουργία ή η συνέργεια στη διάπραξη αδικήματος που αναφέρεται στα άρθρα 3 έως 6.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι τιμωρείται κάθε απόπειρα διάπραξης αδικήματος που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφοι 4, 5 και 6, στο άρθρο 4 παράγραφοι 2, 3, 5, 6 και 7 και στο άρθρο 5 παράγραφοι 4, 5 και 6.

Άρθρο 8

Συναινετικές σεξουαλικές δραστηριότητες

1. Εξαρτάται από τη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών το κατά πόσον το άρθρο 3 παράγραφοι 2 και 4 εφαρμόζεται στις συναινετικές σεξουαλικές δραστηριότητες μεταξύ προσώπων που έχουν παρόμοια ηλικία και βαθμό ψυχολογικής και σωματικής ανάπτυξης ή ωριμότητας, εφόσον οι εν λόγω πράξεις δεν περιλάμβαναν οποιαδήποτε κακοποίηση.

2. Εξαρτάται από τη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών το κατά πόσον το άρθρο 4 παράγραφος 4 εφαρμόζεται σε πορνογραφική παράσταση που πραγματοποιείται στο πλαίσιο συναινετικών σχέσεων εάν το παιδί έχει φθάσει την ηλικία της σεξουαλικής συναινετικής ή μεταξύ προσώπων που έχουν παρόμοια ηλικία και βαθμό ψυχολογικής και σωματικής ανάπτυξης ή ωριμότητας, εφόσον οι πράξεις δεν συνεπάγονταν οποιαδήποτε κακοποίηση ή εκμετάλλευση και δεν προσφέρθηκαν χρήματα ή άλλου είδους ανταλλάγματα ή ανταπόδοση ως αμοιβή για την πορνογραφική παράσταση.

3. Εξαρτάται από τη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών το κατά πόσον το άρθρο 5 παράγραφοι 2 και 6 εφαρμόζεται στην παραγωγή, απόκτηση ή κατοχή υλικού στην οποία εμφανίζονται παιδιά που έχουν φθάσει την ηλικία της σεξουαλικής συναινετικής, εφόσον η παραγωγή και κατοχή του εν λόγω υλικού πραγματοποιείται με τη συναίνεση των παιδιών αυτών και μόνο προς ίδια χρήση από τα συγκεκριμένα πρόσωπα, στον βαθμό που οι πράξεις δεν περιλάμβαναν οποιαδήποτε κακοποίηση.

Άρθρο 9

Επιβαρυντικές περιστάσεις

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλισθεί ότι οι κατωτέρω περιστάσεις, εφόσον δεν αποτελούν ήδη μέρος των συστατικών στοιχείων των αδικημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7, μπορούν, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας, να θεωρούνται ως επιβαρυντικές περιστάσεις σε σχέση με τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7:

- α) το αδίκημα διεπράχθη σε βάρος παιδιού ιδιαίτερα ευάλωτης κατάστασης, όπως για παράδειγμα παιδιού με διανοητική ή σωματική αναπηρία, σε κατάσταση εξάρτησης ή σε κατάσταση σωματικής ή διανοητικής ανικανότητας·
- β) το αδίκημα διεπράχθη από μέλος της οικογένειας του παιδιού, από πρόσωπο που συγκατοικεί με το παιδί ή πρόσωπο που έχει κάνει κατάχρηση αναγνωρισμένης θέσεως εμπιστοσύνης ή εξουσίας·

γ) το αδίκημα διεπράχθη από τουλάχιστον δύο πρόσωπα που ενεργούν από κοινού·

δ) το αδίκημα διεπράχθη στο πλαίσιο εγκληματικής οργάνωσης κατά την έννοια της απόφασης-πλαίσιο 2008/841/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 2008, για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος ⁽¹⁾·

ε) ο δράστης έχει καταδικασθεί στο παρελθόν για αδικήματα του ίδιου τύπου·

στ) ο δράστης εκ προθέσεως ή εξ αμελείας έθεσε σε κίνδυνο τη ζωή του παιδιού ή

ζ) το αδίκημα περιλάμβανε σοβαρή βία ή προκάλεσε σοβαρή βλάβη στο παιδί.

Άρθρο 10

Ακαταλληλότητα λόγω καταδίκης

1. Για να αποφευχθεί ο κίνδυνος επανάληψης των αδικημάτων, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν τη δυνατότητα να επιβάλλεται σε φυσικό πρόσωπο που έχει καταδικαστεί για αδίκημα που αναφέρεται στα άρθρα 3 έως 7 προσωρινή ή μόνιμη απαγόρευση άσκησης τουλάχιστον επαγγελματικών δραστηριοτήτων που περιλαμβάνουν τακτικές επαφές με παιδιά.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για να διασφαλίζουν ότι οι εργοδότες, όταν προσλαμβάνουν ένα πρόσωπο για επαγγελματικές ή οργανωμένες δραστηριότητες εθελοντικού χαρακτήρα που περιλαμβάνουν τακτικές επαφές με παιδιά, δικαιούνται να ζητούν πληροφορίες, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο και με κάθε πρόσφορο τρόπο, όπως η πρόσβαση κατόπιν αιτήματος ή μέσω του οικείου προσώπου, για καταχωρισμένες στο ποινικό μητρώο καταδικαστικές αποφάσεις που αφορούν οποιοδήποτε από τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7 ή για την ύπαρξη οποιασδήποτε απαγόρευσης άσκησης δραστηριοτήτων που περιλαμβάνουν άμεσες και τακτικές επαφές με παιδιά λόγω αυτών των καταδικαστικών αποφάσεων.

3. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι, για την εφαρμογή των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου, οι σχετικές με την ύπαρξη καταδικαστικών αποφάσεων πληροφορίες που αφορούν αδικήματα τα οποία αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7 ή οποιασδήποτε απαγόρευσης άσκησης δραστηριοτήτων που περιλαμβάνουν άμεσες και τακτικές επαφές με παιδιά λόγω αυτών των καταδικαστικών αποφάσεων διαβιβάζονται σύμφωνα με τις διαδικασίες που καθορίζονται στην απόφαση-πλαίσιο 2009/315/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009, σχετικά με τη διοργάνωση και το περιεχόμενο της ανταλλαγής πληροφοριών που προέρχονται από το ποινικό μητρώο μεταξύ των κρατών μελών ⁽²⁾, όταν αιτούνται σύμφωνα με το άρθρο 6 της εν λόγω απόφασης-πλαίσιο και με τη συναίνεση του ενδιαφερόμενου προσώπου.

⁽¹⁾ ΕΕ L 300 της 11.11.2008, σ. 42.

⁽²⁾ ΕΕ L 93 της 7.4.2009, σ. 23.

Άρθρο 11

Κατάσχεση και δήμευση

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε να διασφαλίσουν ότι οι αρμόδιες αρχές τους έχουν τη δυνατότητα να προβαίνουν σε κατασχέσεις και δημεύσεις των οργάνων και προϊόντων που προέρχονται από τα αδικήματα στα οποία αναφέρονται τα άρθρα 3, 4 και 5.

Άρθρο 12

Ευθύνη νομικών προσώπων

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι μπορούν να υπέχουν ευθύνη νομικά πρόσωπα για αδικήματα κατά τα άρθρα 3 έως 7 που διαπράττονται προς όφελός τους από οποιοδήποτε πρόσωπο που ενεργεί είτε ατομικά είτε ως μέλος οργάνου νομικού προσώπου και κατέχει ιθύνουσα θέση εντός του νομικού προσώπου, με βάση:

- α) την εξουσία αντιπροσώπευσης του νομικού προσώπου·
- β) το δικαίωμα λήψης αποφάσεων για λογαριασμό του νομικού προσώπου ή
- γ) το δικαίωμα άσκησης ελέγχου εντός του νομικού προσώπου.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν επίσης τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι μπορούν να υπέχουν ευθύνη νομικά πρόσωπα στις περιπτώσεις όπου η απουσία εποπτείας ή ελέγχου από πρόσωπο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 κατέστησε δυνατή τη διάπραξη οποιουδήποτε από τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7 προς όφελος του εν λόγω νομικού προσώπου από πρόσωπο που ενεργεί υπό τη δικαιοδοσία του.

3. Η ευθύνη των νομικών προσώπων βάσει των παραγράφων 1 και 2 δεν θίγει την άσκηση ποινικής δίωξης κατά φυσικών προσώπων που εμπλέκονται ως φυσικοί αυτουργοί, ηθικοί αυτουργοί ή συνεργοί στα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7.

Άρθρο 13

Κυρώσεις εις βάρος νομικών προσώπων

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν την τιμωρία νομικών προσώπων που υπέχουν ευθύνη βάσει του άρθρου 12 παράγραφος 1 με αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται χρηματικές ποινές ή διοικητικά πρόστιμα και, ενδεχομένως, άλλες κυρώσεις, όπως:

- α) ο αποκλεισμός από δημόσιες παροχές ή ενισχύσεις·
- β) η προσωρινή ή οριστική απαγόρευση της άσκησης εμπορικής δραστηριότητας·
- γ) η δικαστική εποπτεία·
- δ) η δικαστική εκκαθάριση ή
- ε) το προσωρινό ή οριστικό κλείσιμο των εγκαταστάσεων που χρησιμοποιήθηκαν για τη διάπραξη του αδικήματος.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν την τιμωρία νομικών προσώπων που υπέχουν ευθύνη βάσει του άρθρου 12 παράγραφος 2 με αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις ή μέτρα.

Άρθρο 14

Μη άσκηση δίωξης ή μη επιβολή ποινών στα θύματα

Τα κράτη μέλη, σύμφωνα με τις βασικές αρχές των νομικών συστημάτων τους, λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε να παρέχουν στις αρμόδιες εθνικές αρχές τις εξουσίες για μη άσκηση δίωξης ή μη επιβολή ποινών σε ανήλικα θύματα σεξουαλικής κακοποίησης και σεξουαλικής εκμετάλλευσης λόγω της συμμετοχής τους σε εγκληματικές δραστηριότητες, τις οποίες εξαναγκάστηκαν να διαπράξουν ως άμεση συνέπεια του γεγονότος ότι υπέστησαν οιαδήποτε των πράξεων μνεία των οποίων γίνεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2, 3, 5 και 6 και στο άρθρο 5 παράγραφος 6.

Άρθρο 15

Ποινική έρευνα και δίωξη

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι η διερεύνηση ή η άσκηση ποινικής δίωξης για τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7 δεν εξαρτώνται από την υποβολή μήνυσης ή καταγγελίας από το θύμα ή τον εκπρόσωπό του και ότι η ποινική διαδικασία μπορεί να συνεχιστεί ακόμα και εάν το πρόσωπο αυτό αποσύρει την κατάθεσή του.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 3, στο άρθρο 4 παράγραφοι 2, 3, 5, 6 και 7 και τα σοβαρά αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 6, εφόσον έχει χρησιμοποιηθεί παιδική πορνογραφία υπό την έννοια του άρθρου 2 στοιχείο γ) σημεία i) και ii), δίδονται για ικανό χρονικό διάστημα μετά την ενηλικίωση του θύματος και ότι η δίωξη αυτή είναι ανάλογη με τη σοβαρότητα του διαπραχθέντος αδικήματος.

3. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να τεθούν στη διάθεση των προσώπων, των μονάδων ή των υπηρεσιών που έχουν αρμοδιότητα διερεύνησης ή δίωξης των αδικημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7 αποτελεσματικά εργαλεία έρευνας, όπως αυτά που χρησιμοποιούνται σε περιπτώσεις οργανωμένου εγκλήματος ή άλλων σοβαρών μορφών εγκληματικότητας.

4. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να δοθεί η δυνατότητα στις ερευνητικές μονάδες ή υπηρεσίες να επιχειρούν την ταυτοποίηση των θυμάτων των αδικημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7, ειδικότερα μέσω ανάλυσης υλικού παιδικής πορνογραφίας, όπως φωτογραφίες και οπτικοακουστικές εγγραφές που μεταδίδονται ή καθίστανται διαθέσιμες μέσω της τεχνολογίας των πληροφοριών και επικοινωνιών.

Άρθρο 16

Αναφορά υποψίας σεξουαλικής κακοποίησης ή σεξουαλικής εκμετάλλευσης

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι οι κανόνες εμπιστευτικότητας που επιβάλλονται από την εθνική νομοθεσία σε ορισμένους επαγγελματίες με βασικό αντικείμενο εργασίας την ενασχόληση με παιδιά δεν εμποδίζουν τη δυνατότητα των εν λόγω επαγγελματιών να αναφέρουν στις υπηρεσίες που είναι αρμόδιες για την προστασία των παιδιών οποιαδήποτε κατάσταση για την οποία έχουν εύλογους λόγους να πιστεύουν ότι ένα παιδί είναι θύμα αδικημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να ενθαρρύνουν κάθε πρόσωπο που γνωρίζει ή υποψιάζεται, καλή την πίστη, ότι έχει τελεστεί κάποιο από τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7 να αναφέρει τα αδικήματα αυτά στις αρμόδιες υπηρεσίες.

Άρθρο 17

Δικαιοδοσία και συντονισμός της ποινικής δίωξης

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να θεμελιώσουν τη δικαιοδοσία τους για τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7 εφόσον:

- α) το αδίκημα διαπράττεται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει στο έδαφός τους ή
- β) ο δράστης του αδικήματος είναι υπήκοός τους.

2. Κάθε κράτος μέλος ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή εάν αποφασίσει να επεκτείνει τη δικαιοδοσία του σε ένα αδίκημα που αναφέρεται στα άρθρα 3 έως 7 και έχει διαπραχθεί εκτός του εδάφους του, μεταξύ άλλων εάν:

- α) το αδίκημα διαπράττεται σε βάρος ενός εκ των υπηκόων του ή προσώπου που έχει τη συνήθη κατοικία του στο έδαφός του·
- β) το αδίκημα διαπράττεται προς όφελος νομικού προσώπου εγκατεστημένου στο έδαφός του ή
- γ) ο δράστης του αδικήματος έχει τη συνήθη κατοικία του στο έδαφός του.

3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι υπάγονται στη δικαιοδοσία τους καταστάσεις κατά τις οποίες ένα αδίκημα προβλεπόμενο στα άρθρα 5 και 6 και, εφόσον είναι σχετικό, στα άρθρα 3 και 7 διαπράττεται μέσω τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών στην οποία παρέχεται πρόσβαση από το έδαφός τους, ασχέτως εάν η συγκεκριμένη τεχνολογία είναι εγκατεστημένη ή όχι στο έδαφός τους.

4. Για την ποινική δίωξη αδικημάτων που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφοι 4, 5 και 6, στο άρθρο 4 παράγραφοι 2, 3, 5, 6 και 7 και στο άρθρο 5 παράγραφος 6 και διαπράττονται εκτός του εδάφους του οικείου κράτους μέλους, σε ό,τι αφορά την παράγραφο 1 στοιχείο β) του παρόντος άρθρου, κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσει ότι η δικαιοδοσία του δεν υπόκειται στον όρο ότι οι πράξεις πρέπει να συνιστούν ποινικά αδικήματα στον τόπο όπου τελέστηκαν.

5. Για την ποινική δίωξη αδικημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7 και διαπράττονται εκτός του εδάφους του οικείου κράτους μέλους, σε ό,τι αφορά την παράγραφο 1 στοιχείο β) του παρόντος άρθρου, κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσει ότι η δικαιοδοσία του δεν υπόκειται στον όρο ότι μπορεί να ασκηθεί ποινική δίωξη μόνο έπειτα από την

κατάθεση μήνυσης από το θύμα στον τόπο όπου διεπράχθη το αδίκημα ή καταγγελία από το κράτος του τόπου όπου διεπράχθη το αδίκημα.

Άρθρο 18

Γενικές διατάξεις για τα μέτρα συνδρομής, στήριξης και προστασίας των παιδιών-θύματων

1. Στα παιδιά που πέφτουν θύματα των αδικημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7 παρέχεται συνδρομή, στήριξη και προστασία, σύμφωνα με τα άρθρα 19 και 20, λαμβανομένων υπόψη των συμπεριόντων του παιδιού.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι παρέχεται συνδρομή και στήριξη σε παιδί αμέσως μόλις οι αρμόδιες αρχές έχουν βάσιμους λόγους να πιστεύουν ότι ενδέχεται να έχει διαπραχθεί εις βάρος παιδιού κάποιο εκ των αδικημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7.

3. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, όταν η ηλικία ενός προσώπου που έχει υποστεί κάποιο εκ των αδικημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7 είναι αβέβαιη και υπάρχουν λόγοι να πιστευτεί ότι πρόκειται για παιδί, το εν λόγω πρόσωπο θεωρείται κατά τεκμήριο παιδί, ώστε να έχει άμεση πρόσβαση σε συνδρομή, στήριξη και προστασία, σύμφωνα με τα άρθρα 19 και 20.

Άρθρο 19

Παροχή συνδρομής και στήριξης στα θύματα

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν την παροχή συνδρομής και στήριξης στα θύματα πριν, κατά και για κατάλληλο χρονικό διάστημα μετά την περάτωση της ποινικής διαδικασίας, ώστε να τους δίνεται η δυνατότητα να ασκούν τα δικαιώματά τους που ορίζονται στην απόφαση-πλαίσιο 2001/220/ΔΕΥ, καθώς και στην παρούσα οδηγία. Ειδικότερα δε τα κράτη μέλη προβαίνουν στις απαραίτητες ενέργειες προκειμένου να διασφαλίσουν την προστασία των παιδιών που καταγγέλλουν περιπτώσεις κακοποίησης εντός του οικογενειακού τους περιβάλλοντος.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι η παροχή βοήθειας και στήριξης σε παιδί-θύμα δεν εξαρτάται από την προθυμία του παιδιού-θύματος να συνεργαστεί σε δικαστική έρευνα, δίωξη ή δίκη.

3. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι θεσπίζονται ειδικές ενέργειες για την παροχή συνδρομής και στήριξης στα παιδιά-θύματα ώστε να απολαύουν των δικαιωμάτων τους δυνάμει της παρούσας οδηγίας, μετά από ειδική εκτίμηση των ιδιαίτερων περιστάσεων του εκάστοτε παιδιού-θύματος, λαμβανομένων υπόψη των απόψεων, των αναγκών και των ανησυχιών του.

4. Τα ανήλικα θύματα αδικημάτων τα οποία αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7 θεωρούνται ως ιδιαίτερα ευάλωτα θύματα δυνάμει του άρθρου 2 παράγραφος 2, του άρθρου 8 παράγραφος 4 και του άρθρου 14 παράγραφος 1 της απόφασης-πλαίσιο 2001/220/ΔΕΥ.

5. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν, κατά περίπτωση και κατά το δυνατόν, μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν συνδρομή και στήριξη στην οικογένεια του παιδιού-θύματος, ώστε να απολαύει των δικαιωμάτων που προβλέπει η παρούσα οδηγία, όταν η οικογένεια βρίσκεται στο έδαφος των κρατών μελών. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη, κατά περίπτωση και κατά το δυνατόν, εφαρμόζουν στην οικογένεια του παιδιού-θύματος το άρθρο 4 της απόφασης-πλαίσιο 2001/220/ΔΕΥ.

Άρθρο 20

Προστασία των παιδιών-θυμάτων στο πλαίσιο ποινικών ερευνών και διαδικασιών

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι, στο πλαίσιο ποινικών ερευνών και διαδικασιών, σύμφωνα με τον ρόλο των θυμάτων στο οικείο δικαστικό σύστημα, οι αρμόδιες αρχές διορίζουν ειδικό εκπρόσωπο για το παιδί-θύμα, στην περίπτωση που, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, οι δικαιούχοι της γονικής μέριμνας αποκλείονται από την εκπροσώπηση του παιδιού λόγω σύγκρουσης συμφερόντων μεταξύ αυτών και του παιδιού-θύματος ή στην περίπτωση που το παιδί είναι ασυνόδευτο ή αποχωρισμένο από την οικογένειά του.

2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν τη χωρίς καθυστέρηση πρόσβαση των παιδιών-θυμάτων σε νομικές συμβουλές και, σύμφωνα με τον ρόλο των θυμάτων στο οικείο δικαστικό σύστημα, σε νομική εκπροσώπηση, μεταξύ άλλων και για την απαίτηση αποζημίωσης. Οι νομικές συμβουλές και η νομική εκπροσώπηση παρέχονται δωρεάν στις περιπτώσεις όπου το θύμα δεν έχει επαρκείς οικονομικούς πόρους.

3. Με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων υπεράσπισης, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι σε ποινικές έρευνες σχετικές με οποιοδήποτε από τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7:

- α) οι συνεντεύξεις με το παιδί-θύμα πραγματοποιούνται χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση από τη στιγμή της αναφοράς των γεγονότων στις αρμόδιες αρχές·
- β) οι συνεντεύξεις με το παιδί-θύμα πραγματοποιούνται, εφόσον είναι αναγκαίο, σε χώρους σχεδιασμένους ή προσαρμοσμένους για τον σκοπό αυτό·
- γ) οι συνεντεύξεις με το παιδί-θύμα διεξάγονται από επαγγελματίες εκπαιδευμένους προς τον σκοπό αυτό ή με τη βοήθειά τους·
- δ) όλες τις συνεντεύξεις με το παιδί-θύμα διεξάγονται, εάν αυτό είναι δυνατόν και σκόπιμο, από τα ίδια πρόσωπα·
- ε) ο αριθμός των συνεντεύξεων είναι όσο το δυνατόν πιο περιορισμένος και οι συνεντεύξεις διεξάγονται μόνο όταν είναι απολύτως αναγκαίες για τον σκοπό των σχετικών ποινικών ερευνών και διαδικασιών·

στ) το παιδί-θύμα μπορεί να συνοδεύεται από τον νόμιμο εκπρόσωπό του ή, κατά περίπτωση, από ενήλικα της επιλογής του, εκτός αν έχει εκδοθεί αιτιολογημένη απόφαση για το αντίθετο σχετικά με το συγκεκριμένο πρόσωπο.

4. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι στις ποινικές έρευνες αδικημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7 όλες οι συνεντεύξεις με τα παιδιά-θύματα ή, κατά περίπτωση, εκείνες όπου ο μάρτυρας είναι παιδί, μπορούν

να καταγράφονται με οπτικοακουστικά μέσα, και ότι οι καταγεγραμμένες με τον τρόπο αυτό συνεντεύξεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως αποδεικτικά στοιχεία στην ποινική διαδικασία ενώπιον των δικαστηρίων, σύμφωνα με τους κανόνες του εθνικού τους δικαίου.

5. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι, κατά την ποινική διαδικασία ενώπιον των δικαστηρίων σχετικά με τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7, ένας δικαστής μπορεί να διατάξει:

- α) τη διεξαγωγή της ακροαματικής διαδικασίας χωρίς την παρουσία κοινού·
- β) την ακρόαση του παιδιού-θύματος στη δικαστική αίθουσα χωρίς να είναι παρόν, κυρίως με τη χρήση της κατάλληλης τεχνολογίας επικοινωνιών.

6. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα, εφόσον είναι προς όφελος των παιδιών θυμάτων και λαμβανομένων υπόψη άλλων υπέρτερων συμφερόντων, προκειμένου να προστατεύουν την ιδιωτική ζωή, την ταυτότητα και την εικόνα των παιδιών-θυμάτων και να αποτρέπουν την κοινοποίηση πληροφοριών που θα μπορούσαν να οδηγήσουν στην ταυτοποίησή τους.

Άρθρο 21

Μέτρα κατά της προβολής ευκαιριών κακοποίησης και σεξουαλικού τουρισμού εις βάρος παιδιών

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να υπάρχουν κατάλληλες διατάξεις για να προλαμβάνεται ή να απαγορεύεται:

- α) η διάδοση υλικού που προβάλλει ευκαιρίες για τη διάπραξη αδικήματος που αναφέρεται στα άρθρα 3 έως 6, και
- β) η διοργάνωση για τρίτους, προς εμπορικούς ή μη σκοπούς, ταξιδιών με σκοπό τη διάπραξη αδικήματος που αναφέρεται στα άρθρα 3 έως 5.

Άρθρο 22

Προληπτικά προγράμματα ή μέτρα παρέμβασης

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν ότι πρόσωπα που φοβούνται ότι μπορεί να διαπράξουν αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7 μπορούν να έχουν πρόσβαση, εφόσον κριθεί σκόπιμο, σε αποτελεσματικά προγράμματα ή μέτρα παρέμβασης που έχουν σχεδιαστεί με στόχο την αξιολόγηση και την πρόληψη του κινδύνου διάπραξης τέτοιων αδικημάτων.

Άρθρο 23

Πρόληψη

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα, όπως εκπαίδευση και κατάρτιση, για την αποθάρρυνση και μείωση της ζήτησης που ευνοεί όλες τις μορφές σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών.

2. Τα κράτη μέλη προβαίνουν σε κατάλληλες ενέργειες, ακόμη και μέσω του Διαδικτύου, όπως ενημερωτικές εκστρατείες και εκστρατείες ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης, προγράμματα έρευνας και εκπαίδευσης, ενδεχομένως σε συνεργασία με τις σχετικές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς, με στόχο την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης και τον περιορισμό του κινδύνου που υφίσταται για τα παιδιά να πέσουν θύματα σεξουαλικής κακοποίησης ή εκμετάλλευσης.

3. Τα κράτη μέλη προωθούν την τακτική κατάρτιση των υπαλλήλων που ενδέχεται να έλθουν σε επαφή με ανήλικα θύματα κακοποίησης ή εκμετάλλευσης, περιλαμβανομένων των αστυνομικών που εργάζονται στην πρώτη γραμμή, με σκοπό να τους διευκολύνουν να εντοπίζουν τα παιδιά-θύματα και τα δυνητικά παιδιά θύματα σεξουαλικής κακοποίησης ή εκμετάλλευσης.

Άρθρο 24

Προγράμματα ή μέτρα παρέμβασης σε εθελοντική βάση κατά τη διάρκεια ή μετά το πέρας ποινικών διαδικασιών

1. Με την επιφύλαξη των προγραμμάτων ή των μέτρων παρέμβασης που επιβάλλουν οι αρμόδιες δικαστικές αρχές δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν τη διαθεσιμότητα αποτελεσματικών προγραμμάτων ή μέτρων παρέμβασης με σκοπό την πρόληψη και την ελαχιστοποίηση των κινδύνων επανάληψης αδικημάτων σεξουαλικού χαρακτήρα σε βάρος παιδιών. Η πρόσβαση στα εν λόγω προγράμματα ή μέτρα είναι δυνατή οποτεδήποτε κατά τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας, εντός και εκτός φυλακών, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.

2. Τα προγράμματα ή τα μέτρα παρέμβασης τα οποία αναφέρονται στην παράγραφο 1 ανταποκρίνονται στις ειδικές αναπτυξιακές ανάγκες των παιδιών που διαπράττουν σεξουαλικά αδικήματα.

3. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι τα ακόλουθα πρόσωπα μπορούν να έχουν πρόσβαση στα προγράμματα ή μέτρα παρέμβασης που αναφέρονται στην παράγραφο 1:

α) πρόσωπα που δίδονται ποινικά για αδίκημα που αναφέρεται στα άρθρα 3 έως 7, υπό όρους που δεν είναι επιζήμιοι ούτε αντίθετοι προς το δικαίωμα της υπεράσπισης ή τις απαιτήσεις δίκαιης και αμερόληπτης δίκης, και ειδικότερα σύμφωνα με την αρχή του τεκμηρίου αθωότητας, και

β) άτομα που έχουν καταδικαστεί για αδίκημα που αναφέρεται στα άρθρα 3 έως 7.

4. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν την αξιολόγηση της επικινδυνότητας των προσώπων που αναφέρονται στην παράγραφο 3 και του πιθανού κινδύνου επανάληψης αδικήματος που αναφέρεται στα άρθρα 3 έως 7, με σκοπό τον προσδιορισμό κατάλληλων προγραμμάτων ή μέτρων παρέμβασης.

5. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 3 και στα οποία έχουν προταθεί προγράμματα ή μέτρα παρέμβασης σύμφωνα με την παράγραφο 4:

α) είναι πλήρως ενήμερα για τους λόγους της πρότασης·

β) συγκατατίθενται να συμμετάσχουν στα προγράμματα ή μέτρα έχοντας πλήρη επίγνωση των γεγονότων·

γ) έχουν τη δυνατότητα να αρνηθούν και, εάν πρόκειται για πρόσωπα που έχουν καταδικαστεί, ενημερώνονται για τις ενδεχόμενες επιπτώσεις της άρνησης αυτής.

Άρθρο 25

Μέτρα κατά ιστοτόπων που περιέχουν ή διαδίδουν παιδική πορνογραφία

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να διασφαλίζουν την κατάργηση ιστοτόπων που περιέχουν ή διαδίδουν παιδική πορνογραφία και φιλοξενούνται στο έδαφός τους, καθώς και να προσπαθούν να εξασφαλίζουν την κατάργηση τέτοιου είδους σελίδων που φιλοξενούνται εκτός του εδάφους τους.

2. Τα κράτη μέλη δύνανται να λάβουν μέτρα για τη φραγή της πρόσβασης σε ιστοσελίδες που περιλαμβάνουν ή διαδίδουν παιδική πορνογραφία στους χρήστες του Διαδικτύου στην επικράτειά τους. Τα μέτρα αυτά πρέπει να καθορίζονται με διαφανείς διαδικασίες και να παρέχουν επαρκείς εγγυήσεις, ειδικότερα για να εξασφαλίζεται ότι η φραγή περιορίζεται στις απαραίτητες και αναλογικές προς τον επιδιωκόμενο σκοπό ενέργειες, και ότι οι χρήστες θα ενημερώνονται για τους λόγους μιας τέτοιας απαγόρευσης. Στις εν λόγω εγγυήσεις περιλαμβάνεται επίσης και η δυνατότητα άσκησης δικαστικής προσφυγής.

Άρθρο 26

Αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιο 2004/68/ΔΕΥ

Η απόφαση-πλαίσιο 2004/68/ΔΕΥ αντικαθίσταται για τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην έκδοση της παρούσας οδηγίας, με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων των εν λόγω κρατών μελών όσον αφορά τις προθεσμίες για τη μεταφορά της απόφασης-πλαίσιο στο εθνικό δίκαιο.

Όσον αφορά τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην έκδοση της παρούσας οδηγίας, οι παραπομπές στην απόφαση-πλαίσιο 2004/68/ΔΕΥ θεωρούνται παραπομπές στην παρούσα οδηγία.

Άρθρο 27

Μεταφορά στην εθνική νομοθεσία

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο έως 18ης Δεκεμβρίου 2013.

2. Τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή το κείμενο των διατάξεων με τις οποίες μεταφέρονται στο εθνικό τους δίκαιο οι υποχρεώσεις που τους επιβάλλει η παρούσα οδηγία.

3. Τα μέτρα αυτά, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, περιλαμβάνουν αναφορά στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από σχετική αναφορά κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος πραγματοποίησης της αναφοράς αυτής καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

Άρθρο 28

Αναφορές

1. Η Επιτροπή υποβάλλει, μέχρι 18ης Δεκεμβρίου 2015, έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο με την οποία αξιολογείται κατά πόσον τα κράτη μέλη έχουν λάβει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία, συνοδευόμενη, εν ανάγκη, από νομοθετική πρόταση.

2. Η Επιτροπή, μέχρι τις 18ης Δεκεμβρίου 2015, υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την αξιολόγηση των μέτρων που αναφέρονται στο άρθρο 25.

Άρθρο 29

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 30

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη σύμφωνα με τις Συνθήκες.

Στρασβούργο, 13 Δεκεμβρίου 2011.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος

J. BUZEK

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

M. SZPUNAR
